

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของสถานศึกษาและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาของรัฐระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 139 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาของรัฐระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 105 แห่ง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607) แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายจากอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 4 อำเภอ ซึ่งจำแนกเป็นสถานศึกษาของรัฐจากอำเภอสูงเม่น จำนวน 29 แห่ง จากอำเภอลอง จำนวน 30 แห่ง จากอำเภอวังชิ้น จำนวน 29 แห่ง และจากอำเภอเด่นชัย จำนวน 22 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 105 คน และครูที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้างานบริหารทั้ง 4 งานในโรงเรียน ได้แก่ หัวหน้างานบริหารวิชาการ หัวหน้างานบริหารงบประมาณ หัวหน้างานบริหารบุคคล และหัวหน้างานบริหารทั่วไป ของแต่ละสถานศึกษาจำนวน 420 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 525 คน ดังตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนสถานศึกษาจำแนกตามอำเภอต่างๆ และสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

อำเภอ	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (ผู้บริหารและครู)
สูงเม่น	39	29	145
ลอง	40	30	150
วังชิ้น	38	29	145
เด่นชัย	22	17	85
รวม	139	105	525

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากครู จำนวน 1 ฉบับ รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้บริหารประเมินตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับคุณวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาโดย นิภัยชลา ลั่นเหลือ (2554: 305-307) ซึ่งผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้วิจัยดังกล่าวแล้ว แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับการกำหนดระดับพฤติกรรมหรือการปฏิบัติจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ถึงน้อยที่สุดจำนวน 38 ข้อ โดยมีค่าความเที่ยง 0.988 แบ่งออกเป็น ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ 7 ข้อ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ 9 ข้อ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 11 ข้อและด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 11 ข้อ

2.1.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 โดยครูประเมินตนเองและประเมินสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับคุณวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพครู แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 24 ข้อ ได้แก่ 1) ทักษะคิดต่อการเปลี่ยนแปลง 6 ข้อ 2) ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน 6 ข้อ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน 6 ข้อ และ 4) ความสามารถทางภาษาต่างประเทศ 6 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 32 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ขององค์กร 8 ข้อ 2) ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 8 ข้อ 3) ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 8 ข้อ และ 4) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม 8 ข้อ

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด นิยามศัพท์เฉพาะ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ดังนี้

1) ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งเป็นแบบวัดที่พัฒนาโดย นิภัฏชลา ลั่นเหลือ (2554)

2) ข้อมูลคุณภาพครู ซึ่งได้แก่ ทักษะต่อการเปลี่ยนแปลง ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และความสามารถทางภาษาต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากรวบรวมที่เกี่ยวข้อ

3) ข้อมูลความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ขององค์กร ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากรวบรวมที่เกี่ยวข้อ

2.2.3 เรียงข้อคำถามและจัดรูปแบบ พัฒนาข้อคำถามและนำข้อคำถามแต่ละข้อมาจัดเรียงรวมกันเป็นแบบสอบถาม พร้อมทั้งมีคำชี้แจงการตอบไว้อย่างครบถ้วน

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 ปรับปรุงเครื่องมือ ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะ

2.2.6 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุง และผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ในประเด็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อกระทงคำถามกับตัวแปรที่มุ่งวัด และความถูกต้องในการใช้ภาษา โดยมีเกณฑ์ในการตัดสินคือ คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ที่คำนวณได้มากกว่า .50 ซึ่งพบว่าทุกข้อมีดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา อำเภอลอง จังหวัดแพร่ ที่ไม่ใช่มาจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 35 ชุด โดยนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96 แบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพครู มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85 และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96

2.2.8 ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นหัวหน้างานบริหารงาน 4 ฝ่ายงาน

3.2 ส่งแบบสอบถามพร้อมทั้งสำเนาหนังสืออนุญาต และหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 105 ฉบับ และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จำนวน 420 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดซองพร้อมแสตมป์เจ้าหน้าที่ให้ผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนภายในเวลาดำหนด

3.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 71 โรงเรียน โดยเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร จำนวน 71 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับครู จำนวน 284 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 355 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 67.62

3.4 สำหรับแบบสอบถามที่ไม่ได้ส่งกลับคืนภายในเวลาที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.5 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว นำมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 98 โรงเรียน เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร จำนวน 98 ฉบับ และแบบสอบถามสำหรับครู จำนวน 392 ฉบับ รวมทั้งสิ้น จำนวน 490 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.33

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ คุณวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การบริหาร และประสบการณ์การสอน วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ คุณภาพครู และความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4.4 การสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตาม ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน

4.5 การแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ซึ่งวัดระดับความพร้อมของสถานศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ต (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การแปลผลข้อมูล โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด 2545) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 - 5.00	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	เห็นด้วยในระดับมาก
2.51 - 3.50	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	เห็นด้วยในระดับน้อย
1.00 - 1.50	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

4.5.2 ข้อมูลภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งวัดระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ นิโกญลุล่า ลั่นเหลือ(2554: 305-307) แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ต (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การแปลผลข้อมูล โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด 2545) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 - 5.00	ปฏิบัติในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	ปฏิบัติในระดับมาก
2.51 - 3.50	ปฏิบัติในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	ปฏิบัติในระดับน้อย
1.00 - 1.50	ปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

4.5.3 ข้อมูลคุณภาพครู ซึ่งวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพครู แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ต (Likert) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การแปลผลข้อมูล โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด 2545) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 - 5.00	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	เห็นด้วยในระดับมาก
2.51 - 3.50	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	เห็นด้วยในระดับน้อย
1.00 - 1.50	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

4.5.4 การแปลผลความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2534: 111)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากกว่า ± 0.90

หมายความว่า มีความสัมพันธ์สูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ± 0.70 ถึง ± 0.90

หมายความว่า มีความสัมพันธ์สูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ± 0.30 ถึง ± 0.69

หมายความว่า มีความสัมพันธ์ปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า ± 0.30

หมายความว่า มีความสัมพันธ์ต่ำ

